

ΣΥΡΙΖΑ
ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	
Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ	1068
Αριθμ. Πρωτ. ΑΙΤΗΣ.ΚΑΤ.ΕΓΓΡΑΦΩΝ	45
Ημερομ. Καταθέσεως	3-10-19

Αθήνα, 3 Οκτωβρίου 2019

ΕΡΩΤΗΣΗ και ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς:
1) Πολιτισμού & Αθλητισμού
2) Οικονομικών

ΘΕΜΑ: «Εμπορική και οικονομική εκμετάλλευση μνημείων της χώρας από ιδιωτική εταιρεία»

Έπρεπε να περάσουν **80 χρόνια** από τη θέσπιση του αποκλειστικού και θεμελιώδους δικαιώματος του Ελληνικού Δημοσίου επί των μνημείων της χώρας, ως προς την οικονομική τους εκμετάλλευση, για να δούμε έκπληκτοι να συντελούνται από το ίδιο το Υπουργείο Πολιτισμού πρωτοφανείς ενέργειες ευθείας αμφισβήτησης και καταστρατήγησής του.

Αφορμή στάθηκε η διαμάχη μεταξύ ιδιωτικών εταιρειών, της οποίας γίναμε κοινωνοί μέσω δημοσιευμάτων στον Τύπο, καθώς η πολυεθνική εταιρεία Coca Cola Hellas υποχρεώθηκε από το Συμβούλιο Ελέγχου Επικοινωνίας (ΣΕΕ), μετά από προσφυγή ανταγωνιστριών εταιρειών, να προχωρήσει, εντός 30 ημερών, σε απόσυρση προϊόντων της που φέρουν απεικονίσεις του **Παρθενώνα**, του **Ηρώδείου** και της **Βουλής των Ελλήνων** (!), μην έχοντας προς τούτο αδειοδοτηθεί από το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο.

Αντίστοιχα «συλλεκτικά» μπουκάλια του προϊόντος κυκλοφόρησαν στη **Θεσσαλονίκη** με απεικονίσεις του **Λευκού Πύργου** και της **Ροτόντας**, στα **Δωδεκάνησα** με απεικόνιση του **κάστρου της Ρόδου** και σε άλλες πόλεις ανά την Ελλάδα με απεικονίσεις μνημείων των πόλεων αυτών, ενώ η διαφημιστική καμπάνια της εταιρείας περιελάμβανε αναπαραγωγή τους σε αφίσες, διαδίκτυο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης και διαφημιστικές εγκαταστάσεις ακόμα και πλησίον αρχαίων μνημείων, όπως π.χ. σε σταθμούς του Μετρό, όπου εκτίθενται αρχαιολογικά ευρήματα. Παράλληλα, από τα κείμενα της διαφημιστικής καμπάνιας, που είναι ακόμα αναρτημένα στο διαδίκτυο, προκύπτει αβίαστα η χρήση των απεικονιζόμενων μνημείων για την εξυπηρέτηση του άμεσου και έμμεσου εμπορικού, οικονομικού και διαφημιστικού σκοπού της εταιρείας: «Η πρωτεύουσα, με την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, είναι ιδανική για καλοκαιρινούς περιπάτους, παρέα με μια παγωμένη Coca-Cola... Ο Παρθενώνας που δεσπόζει πάνω στον βράχο της Ακρόπολης, η αλλαγή φρουράς των ευζώνων έξω από το Μέγαρο της Βουλής, οι παραστάσεις στο ιστορικό Ηρώδειο» ... «..δεν θα μπορούσαμε να παραλείψουμε μία στάση στην Θεσσαλονίκη... Γιατί τίποτα δεν μπορεί να συγκριθεί ... με μια βέλτα γύρω από τον εμβληματικό Λευκό Πύργο, την ροτόντα και τον πύργο του ΟΤΕ, απολαμβάνοντας.. μια παγωμένη Coca-Cola».

Ωστόσο, παρά τις σαφείς προβλέψεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας και των σχετικών Υπουργικών Αποφάσεων διαχρονικά για τις διαδικασίες χορήγησης της απαιτούμενης άδειας και την καταβολή, εφόσον αυτή δοθεί, των ανταποδοτικών (υπέρ Τ.Α.Π.Α.) τελών, το Υπουργείο Πολιτισμού παρέλειψε να προβεί στις οφειλόμενες νόμιμες σχετικές ενέργειες, ώστε να καταλογίσει τα αναλογούντα τέλη(σύμφωνα με Κ.Υ.Α. του 2011) ή να διακόψει άμεσα την εν λόγω πράξη, εάν δεν ήταν αδειοδοτημένη, κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 66 παρ. 1 και 73 παρ. 14 του Ν. 3028/2002.

Αντιθέτως, μάλιστα, όπως αναφέρεται στην με **Αρ. Β 914** Απόφαση της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής του ΣΕΕ, ενόψει της συζήτησης της ανωτέρω προσφυγής σε αυτή, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης των Αθηνών απέστειλε στις **05.09.2019 επίσημα έγγραφα του Υπουργείου Πολιτισμού** προς την εταιρεία Coca Cola Hellas, στα οποία δηλώνει ότι η υποχρέωση προηγούμενης λήψης άδειας για χρήση αναπαραστάσεων μνημείων που ανήκουν στο Δημόσιο δημιουργήθηκε μόλις στις 04.07.2019(!), υπονοώντας, έτσι, ότι η εταιρεία δεν όφειλε να έχει προηγουμένως αδειοδοτηθεί και άρα να έχει καταβάλει τέλη για την εμπορική και διαφημιστική χρήση των μνημείων της χώρας!

Η πρωτοφανής και επικίνδυνη αυτή «έγγραφη δήλωση» απεμπόλησης των δικαιωμάτων του Υπουργείου, όχι μόνο έρχεται σε **σύγκρουση με το δημόσιο συμφέρον και την κοινή λογική**, αλλά επιπλέον: δημιουργεί συνθήκες ανάπτυξης **αθέμιτου ανταγωνισμού στην αγορά** και δύναται να **εγείρει αξιώσεις** ιδιωτών εις βάρος του Ελληνικού Δημοσίου. Η **επίκληση**, δε, της από 04.07.2019 Υπουργικής Απόφασης «*Όροι, προϋποθέσεις, διαδικασίες και καθορισμός των οργάνων χορήγησης άδειας παραγωγής, αναπαραγωγής και διάδοσης στο κοινό, με οποιοδήποτε τρόπο και μέσο, αντιγράφων και απεικονίσεων μνημείων που ανήκουν στο Δημόσιο*»(ΦΕΚ Β' 2812), ως χρονικό ορόσημο της εν λόγω υποχρέωσης, είναι τουλάχιστον **παραπλανητική**, καθώς **αποκρύπτει** ότι: **α)** έως τις 04.07.2019 ίσχυε για τις εν λόγω διαδικασίες ΚΥΑ του 2005 με αντίστοιχες διατάξεις και ισχύει ακόμη ΚΥΑ του 2011 για την καταβολή των σχετικών τελών **β)** είναι **διαρκής και ανέκαθεν** – εδώ και δεκαετίες- **ρητά προβλεπόμενη η υποχρέωση για τη λήψη της σχετικής άδειας από τρίτους για άμεσο ή έμμεσο εμπορικό ή οικονομικό σκοπό**.

Το **πλήθος των σχετικών ρυθμίσεων** που αναφέρονται συνημμένα (**Νόμοι: 1947/1939, 736/1977, 1064/1980, 3028/2002, ΥΑ και ΚΥΑ: 1998, 2005, 2011, 2019 κ.λπ.**)¹ καταρρίπτουν τους επικίνδυνους αυτούς ισχυρισμούς και δεν επιδέχονται αμφισβήτησης.

Η **Υπουργική Απόφαση της 04.07.2019** βρίσκεται σε **πλήρη εναρμόνιση με τη διαχρονική βούληση και υποχρέωση του νομοθέτη να προστατεύει πάντα και για πάντα τη συλλογική κτήση του λαού μας** και, κατ' επέκταση, τα **αποκλειστικά δικαιώματα** του Ελληνικού Δημοσίου επί των μνημείων (κινητών και ακινήτων) που ανήκουν στο κράτος.

Ενόψει των ανωτέρω:

Είναι ακατανόητη η «επιθετική» στάση που επιδεικνύει σήμερα το Υπουργείο Πολιτισμού και η νυν ηγεσία του **απέναντι σε κάθε τι συλλογικό και δημόσιο**, αμφισβητώντας και απεμπολώντας το ίδιο (!) τα θεμελιώδη δικαιώματα που έχει ως θεματοφύλακας την **υποχρέωση** και την **ευθύνη** να διαχειρίζεται χρηστά και να προστατεύει αποτελεσματικά, εν ονόματι του **συλλογικού τους κτήτορα**.

Είναι ακατανόητη η **αποστολή επίσημων εγγράφων** του Υπουργείου Πολιτισμού προς μια ιδιωτική εταιρεία για την υπεράσπισή της στο ΣΕΕ, στα οποία διατυπώνονται από Υπηρεσίες του (!) αναληθείς και αβάσιμοι ισχυρισμοί περί μη υποχρέωσης λήψης άδειας για την εμπορική και διαφημιστική εκμετάλλευση των μνημείων της χώρας, θέτοντας, μάλιστα, ανυπόστατο χρονικό ορόσημο στην υποχρέωση αυτή!

Είναι ακατανόητη η επιλογή του Υπουργείου Πολιτισμού να σπεύσει να υπερασπιστεί τα συμφέροντα ιδιωτικής εταιρείας, ενθαρρύνοντας, έτσι, πρακτικές **αθέμιτου ανταγωνισμού**, **αντί να σπεύσει να προασπίσει τα συμφέροντα, τα δικαιώματα και τους πόρους του Ελληνικού Δημοσίου και του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων, επιβάλλοντας τη νομιμότητα**.

Θα πρέπει, άραγε, να ανησυχήσουμε και για άλλες αντίστοιχες υποθέσεις που τυχόν δεν έχουν δει το φως της δημοσιότητας αλλά έχουν τύχει παρόμοις αντιμετώπισης

από το Υπουργείο Πολιτισμού, με ενδεχόμενες τεράστιες απώλειες εσόδων για το Δημόσιο;

Ακόμα και αν κάποιος υπάλληλος ή κάποια Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, εν αγνοία της πολιτικής ηγεσίας, έστειλε τέτοια έγγραφα και προέβη σε τέτοιες ενέργειες ή επέδειξε τέτοιες παραλείψεις, **τι έκανε η πολιτική ηγεσία προς αποκατάσταση της νομιμότητας**, όταν η υπόθεση αυτή περιήλθε σε γνώση της, τουλάχιστον δηλαδή από τις **16.09.2019**, οπότε δημοσιοποιήθηκε η Απόφαση του ΣΕΕ και εξής;

Το μόνο, δυστυχώς, που έκανε η Υπουργός Πολιτισμού κα Στυλιανή Μενδώνη είναι να σπεύσει να συστήσει με απόφασή της (ΑΔΑ: 6ΧΤΕ4653Π4-ΗΩ4), μόλις 3 ημέρες μετά, στις **19.09.2019**, νέα Ομάδα Εργασίας για τη «νομική επεξεργασία» για την «τροποποίηση» της από 04.07.2019 Υπουργικής Απόφασης, γιατί, προφανώς, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί με κανέναν τρόπο η ολιγωρία, η ανευθυνότητα και η αναποτελεσματικότητα που επεδείχθη στην υπόθεση αυτή κατά την πολιτική και διοικητική διαχείρισή της, παρά τις ρητές και διαχρονικές προβλέψεις των διατάξεων που αφορούν την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας.

Αποτελεί ιδιαίτερα δυσάρεστη έκπληξη η στάση της Υπουργού Πολιτισμού, δεδομένου μάλιστα ότι, αποκλείεται να μην γνώριζε ότι **ήδη από τις 26.06.2019**, δηλαδή αμέσως μόλις δημοσιοποιήθηκε η διαφημιστική καμπάνια της Coca Cola Hellas, **η προηγούμενη πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Πολιτισμού είχε αποστείλει**, όπως ενημερωθήκαμε, **εξαιρετικά επείγον έγγραφο** προς τις αρμόδιες Γενικές Διευθύνσεις, ώστε να προβούν σε άμεσες, κατεπείγουσες ενέργειες βάσει της κείμενης νομοθεσίας καθώς και σε διερεύνηση της υπόθεσης για τον τρόπο χειρισμού της από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου, με γνώμονα την προάσπιση των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου.

Επειδή η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί συνταγματική υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός η απαίτηση για διασφάλισή της εις το διηνεκές,

Επειδή το δικαίωμα της οικονομικής εκμετάλλευσης των πολιτιστικών αγαθών που αποτελούν περιουσία του κράτους ανήκει αποκλειστικά στο Δημόσιο και ουδέποτε εκχωρείται,

Επειδή το Ελληνικό Δημόσιο είναι ο αποκλειστικός δικαιούχος των δικαιωμάτων και των εσόδων που προέρχονται από την παραγωγή, αναπαραγωγή και διάδοση στο κοινό, αντιγράφων και απεικονίσεων αυτών των αγαθών, σε οποιαδήποτε μορφή,

Επειδή ο έλεγχος της οικονομικής εκμετάλλευσης των μνημείων της χώρας ασκείται από το κράτος στο όνομα του δημοσίου συμφέροντος και πραγματοποιείται με σκοπό την διαφύλαξη του ελληνικού πολιτισμού και την ικανοποίηση ευρύτερων συλλογικών αναγκών,

Επειδή ιδίως τα ανωτέρω έσοδα αποτελούν κοινωνικούς πόρους που εισάγονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό (Ν.2873/2000, άρ.35 «*Εισαγωγή κοινωνικών πόρων στον Κρατικό Προϋπολογισμό*»),

Επειδή φαίνεται ότι δεν ελήφθη, εν προκειμένω, η προβλεπόμενη εκ του Νόμου άδεια για τη χρήση απεικονίσεων μνημείων για άμεσο ή έμμεσο εμπορικό ή οικονομικό σκοπό,

Επειδή το Υπουργείο Πολιτισμού οφείλει να προστατεύει την ταυτότητα και την εικόνα των μνημείων που ανήκουν στο δημόσιο, όταν αυτά αποτελούν περιεχόμενο της οποιασδήποτε απεικόνισης τα αφορά,

Επειδή το Υπουργείο Πολιτισμού οφείλει να προστατεύει τα μνημεία έναντι οποιασδήποτε απειλής, αμφισβήτησης και παράνομης χρήσης από οποιονδήποτε τρίτο προσβλέπει στην άνευ αδείας εκμετάλλευσή τους για εμπορικούς και οικονομικούς σκοπούς,

Επειδή τα δικαιώματα αυτά πρέπει να διαφυλάττονται από όσους υπηρετούν σε θέσεις ευθύνης και ασκούν δημόσια εξουσία διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εν ονόματι και για λογαριασμό του ελληνικού λαού στη διαχρονία του,

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε για την αποκατάσταση της νομιμότητας και τον καταλογισμό των ανταποδοτικών τελών και τυχόν προστίμων, εν προκειμένω;
- Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε για τη διερεύνηση ενδεχόμενης περαιτέρω ζημίας του Δημοσίου;
- Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε για τη διερεύνηση τυχόν πειθαρχικών ή/και ποινικών ευθυνών από πράξεις ή παραλείψεις των αρμόδιων υπαλλήλων;
- Θα προβεί το Υπ. Πολιτισμού σε άμεση ανάκληση των εγγράφων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της χώρας; Θα απαιτήσει το Υπ. Οικονομικών την άμεση ανάκλησή τους;
- Τελικά υπήρχε ή δεν υπήρχε αίτημα της εταιρείας Coca Cola Hellas προς το Υπουργείο Πολιτισμού πριν την έναρξη της καμπάνιας;
- Αδειοδοτήθηκε ή όχι η εταιρεία για την εμπορική, οικονομική και διαφημιστική χρήση των μνημείων της χώρας ανά την Ελλάδα;
- Απευθύνθηκε ή όχι η εταιρεία στις Κεντρικές Διευθύνσεις ή στις κατά τόπους αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ (Εφορείες Αρχαιοτήτων και Υπηρεσίες Νεοτέρων Μνημείων) για κάθε μνημείο αρμοδιότητάς τους που χρησιμοποίησε στην καμπάνια της;
- Εάν υπήρχε αίτημα, βάσει ποιας απόφασης επέτρεψε το Υπουργείο Πολιτισμού στην εταιρεία την εμπορική, οικονομική και διαφημιστική εκμετάλλευση των αναφερόμενων και απεικονιζόμενων στην καμπάνια της ιτροστατευόμενων μνημείων; Επέβαλε τα αναλογούντα τέλη;
- Εάν υπήρχε αίτημα, βάσει ποιας απόφασης χορηγήθηκε άδεια για την τοποθέτηση διαφημιστικών εγκαταστάσεων και πινακίδων με το ίδιο περιεχόμενο, πλησίον των αρχαίων μνημείων που εκτίθενται σε σταθμούς του Μετρό της Αθήνας;
- Εάν υπήρχε αίτημα, γιατί αυτό δεν εισήχθη στα αρμόδια Κεντρικά Συμβούλια του ΥΠΠΟΑ, ως μείζον θέμα επιτελικού χαρακτήρα, προκειμένου να γνωμοδοτήσουν σχετικά με την έγκριση ή μη της συγκεκριμένης χρήσης για άμεσο και έμμεσο εμπορικό και οικονομικό σκοπό τόσων μνημείων ανά την Ελλάδα, μεταξύ αυτών και UNESCO;
- Εάν δεν υπήρχε αίτημα, γιατί η παράνομη χρήση δεν έχει ακόμη διακοπεί, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του Ν. 3028/2002;

Καλούμε την κα Υπουργό Πολιτισμού να καταθέσει στο Σώμα, εντός της προθεσμίας που ορίζει ο κανονισμός της Βουλής: α) όλα τα σχετικά έγγραφα αιτήματα που τυχόν κατέθεσε η εταιρεία Coca Cola Hellas σε οποιαδήποτε κεντρική ή περιφερειακή Υπηρεσία του ΥΠΠΟΑ, ενόψει της εν λόγω διαφημιστικής καμπάνιας, β) τις όποιες απαντήσεις, αποφάσεις και εγκρίσεις έλαβε γραπτώς από οποιαδήποτε Υπηρεσία του ΥΠΠΟΑ στα αιτήματα αυτά, γ) όλα τα έγγραφα που απέστειλε στην εταιρεία η Εφορεία Αρχαιοτήτων Αθηνών, στις 05.09.2019,

όπως αναφέρεται στην Απόφαση της δευτεροβάθμιας επιτροπής του ΣΕΕ, καθώς και

δ) όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διερεύνηση της υπόθεσης από την προηγούμενη και τη νυν πολιτική ηγεσία του ΥΠΠΟΑ.

Οι Ερωτώντες και Αιτούντες Βουλευτές

Βέττα Καλλιόπη

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αγαθοπούλου Ειρήνη-Ελένη

Αλεξιάδης Τρύφων

Αναγνωστοπούλου Αθανασία

Αποστόλου Ευάγγελος

Αραχωβίτης Σταύρος

Αυγέρη Δώρα

Αυλωνίτης Αλέξανδρος-Χρήστος

Βαγενά Άννα

Βασιλικός Βασίλειος

Γιαννούλης Χρήστος

Γκαρά Αναστασία

Γκιόλας Ιωάννης

Δρίτσας Θεόδωρος

Ελευθεριάδου Σουλτάνα

Ζαχαριάδης Κωνσταντίνος

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Καρασαρλίδου Ευφροσύνη

Κασιμάτη Νίνα

Κάτσης Μάριος

Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
Μπουρνούς Ιωάννης
Νοτοπούλου Αικατερίνη
Ξανθόπουλος Θεόφιλος
Παπανάτσιου Αικατερίνη
Σαρακιώτης Ιωάννης
Σκουρλέτης Παναγιώτης
Σκουρολιάκος Παναγιώτης
Συρμαλένιος Νικόλαος
Φάμελλος Σωκράτης
Χαρίσης Αλέξης
Χρηστίδου Ραλλία
Ψυχογιός Γεώργιος